

21-O EUSKAL HERRIRAKO IDEIAK. FORU ALDUNDIEN EGINKIZUNA ARRAZIONALIZATZEA

Posted on 13/09/2012 by Naider

Hala iritsi zenetik demokrazian, Foru Aldundiak apurka-apurka benetako autonomia-gobernu bihurtu dira Euskal Autonomia Erkidegoaren barnean, eta Euskadiren eskumena duten ia gai guztietan jarduketak egiten dituzte.

Herrialdeko ogasunaren kudeaketa bezalako alderdi transzendentetan esku hartzen du (haren esku utzia, ziur aski, frankismoan erakunde hauek jasandako umiliazioen erreparazio historiko moduko batean) Eusko Legebiltzarra utziz, herri subiranotasunaren egoitza. herrialdea, zentzu horretan inolako arau-gaitasunik gabe. Era berean, irmoki parte hartzen dute gizarte ongizatea (toki-administrazioen eskumen naturala, batzuetan oso oreka ezegonkor batean udalek kudeatzen duten toki-administrazioen eskumen naturala) edo herrialdeko errepideen kudeaketa (erakunde hauen eskumen izarra, alegia). Lurralde Historikoen Legeak duela 25 urte esleitu zituen gaur egun ikuspuntu hertsiki arrazional batetik ulertzen zailak diren irizpideetan oinarrituta).

Guztiek aldundien eskumenak direla modu argiago edo gutxiagoan bere gain hartzen dituzten hiru eskumen handi horiez gain, paradigmaticoena, harrigarriena eta zalantzan jartzen duena da ia gai guztietan duten esku-hartze zuzena: ingurumena, ekonomia, industria, teknologia, hirigintza, nekazaritza, arrantza, kultura, etxebizitza edo kirolak, edozein foru aldundiren logotipoa erraz ikustea edo bere ardurapeko departamenturen bat duen lurralde-ordezkaria aurkitzea errazten duten eskumen-esparruak aipatzearen. Gai horietako batzuk aipatu legeak zuzenean edo zeharka jasotzen dituela interpretatu edo ondoriozta daiteke. Beste batzuek ezetz.

Gaur egun Euskal Autonomia Erkidegoa osatzen duten hiru Lurralde Historikoetako erakundeen berpizte eta sendotze prozesu hau herrialdeko erakunde erkideen eraikuntzaren paraleloan garatu da eta, era berean, udalerrien eginkizuna berreskuratu eta ahalduz egitekin batera. eta udaletxeak. Hona hemen gauza.

Batzar Nagusiak eta Foru Aldundiak, haiek ulertzeko beste modu batzuen artean, Gernikako Estatututik eta are 1936ko Estatututik bertatik zetorrenarekin zerikusit gutxi zuen herriaren antolakuntza-molde zahar baten aztarnak dira gaizki eguneratuak.

Historizismotik, foralismotik edo beste tradizio premodernotatik kanpo egotea aldarrikatzea oso konplikatu da gaur egun, Eusko Jaurlaritzak 1980az geroztik ekonomia, kultura, hezkuntza, osasun, ingurumen edo teknologia arlo ia guztien ardatz gisa agertu baita eta udalek dirudite. politika multzoa osatzeko erakunde egokienak (hirigintza edo gizarte ekintza, besteak beste). Bien arteko koordinazio onak egingo luke gainontzekoa eta, hortaz, bi erakundeetako batek ere ez lukete beharrik, teoriarik, hirugarren maila instituzional baten laguntzarik beren eginkizunak betetzeko, eta urrats hori ere asko erabili izan da. foru erakunde horien existentzia justifikatzea. Udalerriek eskualde mailan ere berregituratuko ziren neurrian desagertuko zen eginkizuna edo Gobernuak berak, herrialdearen ikuspegi askoz osatuago batekin, zenbait jardura burutzeko eta zenbait zerbitzu emateko koordinazio- eta artikulazio-eginkizun hori artikulatu zuen heinean. tokiko mailan..

Nolanahi ere, deigarria da edozein eskumen-eremutan parte-hartze zabal hori eta inork ez du jakitun askotan foru erakunde hauen ekintzek autonomia-gobernuak berak eta udalek egin dituzten jarduketak baldintzatu edo eragin dituztela. dagozkien jurisdikzio barruan. Batzuetan eragin hori kontrabotere gisa erabili izan da eta beste batzuetan, ziur aski, zenbait ekintza bizkortzeko edo txike-liburu baten kolpean beste izaera eta fortuna handiago edo txikiagoko proiektuak sustatzeko balio izan du.

Garapen konplexu honek era guztietako disfuntzioak, bikoizketak edo eraginkortasun ezak eragin ditu. Eusko Jaurlaritzak zentzu horretan duela urtebete eskas egin zuen azterketa, non lehen kalkulatu

batek urtean 400 milioi euroko zifra adierazten zuen bikoiztasun horien kosturako. Zorroztasun osorik ez duen kalkulu gordina eginez, 30 urteko autogobernuko bikoiztasunen kostu materialak 12.000 milioi euro baino gehiago kostatu dizkie Euskal Herriko herritarrei.

Argi dago, edozein dela ere, erreforma serio bat egin beharko dela herri honetan, ez garelako hain aberats xahuketa hori onartzeko, ez hain solidarioak eta burugabeak baimentzeko.

There are no comments yet.